

Toisen lakivaliokunnan mietintö n:o 20 hallituksen esityksestä laiksi hyödyllisyysmallioikeudesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on 30 päivänä lokakuuta 1990 lähettänyt valiokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 232.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Bo-Göran Eriksson ja vs. tutkija Eero Mantere kauppa- ja teollisuusministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Mikko Puumalainen oikeusministeriöstä, nuorempi hallitussihteeri Hannu Wager opetusministeriöstä, pääjohtaja Martti Enäjärvi ja ylijohtaja Erkki Wuori patentti- ja rekisterihallituksesta, lakimies Katariina Pitkänen Suomen Yrittäjien Keskusliitosta sekä puheenjohtaja Leo Lehtonen ja patenttiasiamies Knut Feiring Suomen Patenttiasiamiesyhdistyksestä.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki hyödyllisyysmallioikeudesta. Esityksellä pyritään parantamaan sellaisten teknisten ratkaisujen suojaa, joita nykyiset teollisoikeudet, patentti ja mallioikeus, eivät kata. Hyödyllisyysmallisuojan kohteena olisi esineen muotona, rakenteena tai niiden yhdistelmänä toteutuva tekninen ratkaisu, jota voidaan käyttää teollisesti. Hyödyllisyysmallioikeudella suojattaisiin tekniset ideat ja ratkaisut, jotka eivät yllä patentoitavuuden tasolle, mutta joihin sisältyy keksinnöllisyyttä. Samoin hyödyllisyysmallioikeus suojaisi pikkukeksinnöt ja laiteparannukset, jotka sinänsä täyttävät patentoitavuuden ehdot, mutta joille keksinnön laadun tai esineen lyhyen käyttöajan vuoksi patenttisuojaus olisi liian hidas ja kallis.

Hyödyllisyysmallioikeutta koskevaan lakiehdotukseen liittyen patenttilakiin, mallioikeuslakiin ja patentti- ja rekisterihallituksesta annet-

tuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä muutoksia. Tarkoituksena on, että lait tulevat voimaan vuoden 1992 alussa.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä neljänteen lakiehdotukseen ehdotettavia teknisiä korjauksia lukuun ottamatta muuttamattomina.

Hyödyllisyysmallioikeus on täysin uusi suojamuoto Suomessa, eikä sitä ole vielä muissa Pohjoismaissa. Asiantuntijat ovat valiokuntakäsittelyn aikana kiinnittäneet huomiota eräisiin lakiehdotuksen yksityiskohtiin kuten siihen, tulisiko hakijan voida jatkaa patenttihakemusta rinnan hyödyllisyysmallihakemuksen kanssa silloin, kun hakija muuntaa patenttihakemuksensa hyödyllisyysmallihakemukseksi. Valiokunta ei ole tässä vaiheessa pitänyt tarkoituksenmukaisena ehdottaa lakiehdotusta muutettavaksi, vaan katsoo, että hallituksen tulee seurata uuden suojajärjestelmän toivuutta käytännössä ja ryhtyä toimenpiteisiin lainsäädännön tarkistamiseksi, jos aihetta muutoksiin ilmenee.

Edellä esitetyn perusteella toinen lakivaliokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvät ensimmäinen, toinen ja kolmas lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että neljäs lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

4.

Laki**patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan patentti- ja rekisterihallituksesta 30 päivänä joulukuuta 1965 annetun lain (749/65) 1 §:n 1 momentti ja 10 §, sellaisina kuin ne ovat 11 päivänä tammikuuta 1991 annetussa laissa (33/91), sekä lisätään 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna 22 päivänä huhtikuuta 1988 ja 11 päivänä tammikuuta 1991 annetuilla laeilla (359/88 ja 33/91), uusi 1 a kohta seuraavasti:

1 §

Patenttia, hyödyllisyysmallioikeutta, mallioikeutta, *integroidun piirin piirimallia*, tavaramerkkiä, kaupparekisteriä ja toiminimeä koskevien asiain käsittelyä varten on kauppa- ja teollisuusministeriön alainen patentti- ja rekisterihallitus. Sen käsiteltäväksi voidaan asetuksella *säätää* myös muita teollisoikeudellisia tai niihin verrattavia asioita.

10 §

Kun *patenttia, hyödyllisyysmallia tai integroidun piirin piirimallia* koskevia asioita käsitellään korkeimmassa hallinto-oikeudessa, on niiden käsittelyssä osallisena, laissa säädetyn tuomionvoivan jäsenmäärän lisäksi, kaksi tasavallan presidentin kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämää yli-insinöörineuvosta, joiden tulee olla teknillisen korkeakoulun loppututkinnon suorittaneita ja näihin asioihin perehtyneitä.

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 5 päivänä helmikuuta 1991

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Säilynoja, varapuheenjohtaja Lax, jäsenet Aittoniemi, Jokiniemi, Kautto, Kohijoki, Lehtosaari

(osittain), Myller, Mönkäre, Pietikäinen (osittain), Röntynen, Saastamoinen, Savela ja Vuoristo sekä varajäsen Uitto.